

Halina Nakonieczna-Kisiel

Podmioty z kapitałem zagranicznym a wymiana zagraniczna województwa zachodniopomorskiego

Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 46/1, 355-367

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DOI:10.18276/sip.2016.46/1-28

Halina Nakoneczna-Kisiel*

Uniwersytet Szczeciński

PODMIOTY Z KAPITAŁEM ZAGRANICZNYM A WYMIANA ZAGRANICZNA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Streszczenie

Celem opracowania jest identyfikacja zaangażowania podmiotów z kapitałem zagranicznym (pkz) w obroty zagraniczne oraz ich roli w rozwoju województwa zachodniopomorskiego. Rozważania podzielono na trzy części. Pierwszą poświęcono analizie liczby pkz realizujących eksport i import według klas wielkości podmiotów oraz wybranych sekcji PKD, drugą – przedstawieniu tendencji w wartości i dynamice obrotów badanej zbiorowości oraz ich strukturze według wyżej wymienionych kryteriów, trzecią zaś – roli pkz w rozwoju wymiany zagranicznej WZ. Badania dowiodły, że aktywność pkz w eksporcie i imporcie rosła, ale w poszczególnych klasach wielkości podmiotów i sekcjach PKD kształtowała się różnie. Jednak ich wpływ na rozwój handlu zagranicznego WZ jest trudny do przecenienia, mimo wręcz symbolicznego udziału w ogólnej liczbie jednostek gospodarczych województwa.

Słowa kluczowe: podmioty z kapitałem zagranicznym, handel zagraniczny, województwo zachodniopomorskie

* E-mail: hakisiel@wp.pl

Wprowadzenie

Opracowanie jest kontynuacją badań nad miejscem podmiotów z kapitałem zagranicznym (pkz) w gospodarce województwa zachodniopomorskiego (WZ). W dotychczasowych publikacjach ukazano ich potencjał (mierzony liczbą podmiotów, wartością wniesionego kapitału podstawowego, liczbą zatrudnionych osób) oraz aktywność w województwie na tle ogółu badanej zbiorowości w kraju. Przedmiotem badań były również kierunki oddziaływania pkz na gospodarkę województwa, czyli ich wpływ na ogólną liczbę podmiotów gospodarujących, wartość PKB, tworzenie nowych miejsc pracy, wzrost wydajności pracy, poniesione nakłady inwestycyjne oraz przychody uzyskiwane z całokształtu działalności (Nakonieczna-Kisiel, 2011; 2015).

Ważnym czynnikiem wzrostu gospodarczego jest handel zagraniczny. W przeprowadzonych analizach w niedostatecznym stopniu uwzględniono wpływ badanej zbiorowości na rozwój wymiany zagranicznej WZ. Wynikało to z braku pełnych i porównywalnych danych statystycznych dotyczących obrotów województwa w rocznikach GUS. Uzyskano je odpłatnie w Izbie Celnej w Warszawie.

Celem niniejszego opracowania jest ukazanie aktywności (zaangażowania) badanej zbiorowości w wymianę zagraniczną oraz znaczenia tej wymiany dla rozwoju obrotów handlowych województwa. Pominięto odwołania do teorii oraz identyfikację przyczyn tych zjawisk z uwagi na ograniczoną objętość artykułu. Aktywność pkz zilustrowano za pomocą ich liczby i wartości zrealizowanego eksportu i importu oraz struktury tych podmiotów według liczby pracujących i wybranych sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Natomiast rolę pkz scharakteryzowano wpływem na rozmiary, dynamikę oraz saldo wymiany z zagranicą całego WZ, z pominięciem wpływu na strukturę towarową, ze względu na brak danych dla województwa według PKD. Zagadnieniami tymi warto się zająć w odrębnym opracowaniu.

W artykule wykorzystano metodę opisową z dynamiczną analizą danych statystycznych GUS i Izby Celnej. Okres badań to na ogół lata 2005–2014, jego skrócenie w niektórych tabelach o 2–3 lata wynikało z braku odpowiednich danych.

1. Liczba i struktura podmiotów z kapitałem zagranicznym

W badanym okresie rosła liczba pkz zlokalizowanych w województwie¹, w tym również realizujących obroty zagraniczne. W 2014 roku działalność importową prowadziło 621 pkz, czyli o 164 (35,9%) więcej niż w roku 2005. Ich udział w ogólnej liczbie pkz zlokalizowanych w województwie wzrósł jednak tylko o 0,7 pkt proc. (z 42,6% w 2005 r. do 43,3% w 2014 r.). W strukturze pkz importujących, według klas wielkości, odnotowano niekorzystne zjawisko, ponieważ zwiększał się udział podmiotów zatrudniających do 9 osób, a malał o 10 i więcej pracowników. W 2014 roku odsetek tych pierwszych (mikro-pkz) wyniósł 50,1% a drugich – 49,1%, podczas gdy w 2007 roku odpowiednio 39,5% i 60,5% (por. tab. 1).

Tabela 1. Liczba i struktura pkz w obrotach zagranicznych według liczby pracujących

Lata	Liczba pkz importujących	Procent ogólnej liczby pkz w WZ	w tym:				Liczba pkz eksportujących	Procent ogólnej liczby pkz w WZ	w tym:			
			do 9 osób		10 i więcej				do 9 osób		10 i więcej	
			liczba	%	liczba	%			liczba	%	liczba	%
2005	457	42,6	524	48,8
2006	502	43,1	547	46,9
2007	488	42,0	193	39,5	295	60,5	561	48,2	218	38,9	343	61,1
2008	528	43,4	232	43,9	296	56,1	567	46,6	233	41,1	334	58,9
2009	534	42,2	240	44,9	294	55,1	561	44,4	231	41,2	320	58,8
2010	511	39,3	222	43,4	289	56,6	553	42,6	224	40,5	329	59,5
2011	585	42,4	282	48,2	303	51,8	577	41,8	254	44,0	323	56,0
2012	618	42,9	305	49,4	313	50,6	595	41,2	270	45,4	325	54,6
2013	612	41,8	314	51,3	298	48,7	586	40,0	260	44,4	326	55,6
2014	621	43,3	311	50,1	310	49,9	597	41,6	261	43,7	337	56,3

Źródło: obliczenia własne na podstawie *Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym*, GUS, Warszawa, za odpowiednie lata.

Działalność eksportową prowadziło w roku 2014 597 pkz, czyli o 73 (13,4%) więcej niż w 2005 roku. W porównaniu z liczbą podmiotów importujących, pkz eksportujących było jednak od 2011 roku do 4% mniej. Skutkowało to spadkiem ich udziału w ogólnej liczbie pkz zlokalizowanych w województwie zachodniopomor-

¹ Ich udział w ogólnej liczbie podmiotów gospodarujących w województwie zachodniopomorskim nie przekraczał jednak nawet 1% (Nakonieczna-Kisiel, 2015, s. 79).

skim (z 48,8% w 2005 r. do 41,6% w 2014 r.). Podobnie jak w imporcie, rósł udział mikro-pkz realizujących eksport (z 38,9% w 2007 r. do 43,7% w 2013 r.), natomiast malał z dziesięcioma i więcej zatrudnionymi osobami (odpowiednio z 61,1% do 56,3% – por. tab. 1). W tym kontekście warto dodać, że w 2014 roku (dla wcześniejszych lat brak danych) udział dużych jednostek (250 pracujących i więcej) wynosił po 5,4% w eksporcie i imporcie (*Działalność gospodarcza...*, 2015, tab. 24). Taka struktura nie sprzyja poprawie zdolności konkurencyjnej badanych podmiotów, zwłaszcza w zakresie rywalizacji o korzyści związane z udziałem w międzynarodowym podziale pracy (Misala, 2011, s. 77).

Według wybranych sekcji PKD największy odsetek pkz, zarówno w imporcie, jak i eksporcie, odnotowano w handlu usługami. Wykazywał on ponadto tendencję rosnącą: w przywozie z 36,2% w 2008 roku do 43,5% w 2014 roku, natomiast w wywozie odpowiednio z 39,2% do 47,9%. Do wzrostu odsetka pkz w obrocie usługami przyczyniło się głównie ich duże zaangażowanie w handel i naprawy pojazdów samochodowych oraz transport i gospodarkę magazynową (por. tab. 2).

Tabela 2. Struktura pkz w obrotach zagranicznych według wybranych sekcji PKD w latach 2008–2014

Lata	Procent liczby pkz importujących					Procent liczby pkz eksportujących				
	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E
2008	17,8	42,0	36,2	17,4	5,5	13,2	47,1	39,2	12,3	10,4
2009	17,8	37,5	39,9	19,1	6,4	13,1	45,9	39,1	15,7	9,9
2010	17,6	35,0	42,3	19,2	6,7	10,5	42,9	45,2	16,9	9,6
2011	17,3	34,4	42,4	17,9	7,0	10,1	43,7	44,8	15,9	9,9
2012	17,3	34,1	41,0	16,2	6,5	10,3	41,7	46,8	16,3	10,1
2013	16,7	35,1	40,5	15,8	7,0	9,7	41,3	47,8	15,9	10,9
2014	16,1	34,1	43,5	17,2	7,7	9,7	41,7	47,9	15,4	10,6

A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,

B – przemysł przetwórczy,

C – usługi ogółem, w tym: D – handel, naprawa pojazdów, E – transport i gospodarka magazynowa.

Źródło: obliczenia własne na podstawie *Działalność gospodarcza podmiotów w województwie zachodniopomorskim*, Urząd Statystyczny w Szczecinie, Szczecin, za odpowiednie lata.

Nieco mniejsze było zaangażowanie analizowanych podmiotów w wymianę wyrobów przemysłu przetwórczego. Jednak zarówno w imporcie, jak i eksporcie

ich udział w 2014 roku był mniejszy niż w 2008 roku (odpowiednio o 7,9 i 5,4 pkt proc.). Najmniejszym zainteresowaniem pkz cieszył się obrót surowcami pochodzącymi z rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa. W imporcie ich udział był ustabilizowany i wynosił na ogół 17%, natomiast w eksporcie kształtował się na znacznie niższym poziomie. W 2014 roku wynosił tylko 9,7%, ponadto był o 3,5 pkt proc. mniejszy niż w 2008 roku.

Można zatem stwierdzić, że ani położenie geograficzne województwa, ani masowa likwidacja przemysłu, PGR i gospodarstw rybackich nie były czynnikami zachęcającymi inwestorów zagranicznych do zakładania spółek kapitałowych w tych dziedzinach wytwórczości. Analizę przyczyn małej atrakcyjności inwestycyjnej województwa zachodniopomorskiego pominięto jednak z uwagi na ograniczone ramy opracowania².

2. Wartość i dynamika obrotów podmiotów z kapitałem zagranicznym

Badane podmioty notowały wzrost zarówno eksportu, jak i importu. Wartość wywozu wzrosła blisko 2,4 razy, gdyż w 2014 roku wynosiła 14,5 mld zł, podczas gdy w 2005 roku 6,1 mld zł, natomiast przywozu zwiększyła się ponad 2,1 razy, odpowiednio do około 7,7 mld zł z 3,6 mld zł. Średnioroczna dynamika obrotów pkz była więc relatywnie wysoka, ale kształtowała się na różnym poziomie: w eksporcie wynosiła 10,1% a w imporcie 8,7% (por. tab. 3).

Tabela 3. Wartość i dynamika obrotów pkz w latach 2005–2014

Lata	mln zł		Dynamika 2005 = 100%	
	Eksport	Import	eksport	import
1	2	3	4	5
2005	6 107,9	3 610,8	100,0	100,0
2006	7 286,0	4 560,8	119,3	126,3
2007	9 134,4	4 860,3	149,6	134,6
2008	9 617,6	5 856,3	157,5	162,2
2009	10 091,7	6446,5	165,2	178,5

² W literaturze przedmiotu badania takie są prowadzone przez Instytut Badań nad Gospodarką w ramach raportów *Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów*, Gdańsk, za odpowiednie lata.

1	2	3	4	5
2010	11 029,4	6 289,0	180,6	174,2
2011	12 856,1	8 620,8	210,5	238,8
2012	14 546,1	9 238,5	238,2	255,9
2013	15 748,1	11 681,7	257,8	323,5
2014	14 537,9	7 627,7	238,0	211,1

Źródło: obliczenia własne na podstawie *Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym*, GUS, Warszawa, za odpowiednie lata.

Sygnalizowany spadek odsetka pkz zatrudniających 10 i więcej osób nie doprowadził jednak do obniżenia ich udziału w wartości obrotów, podmioty te w dalszym ciągu realizowały po ponad 94,0% eksportu i importu, podczas gdy mikro-pkz mniej niż po 6,0% (por. tab. 4). Świadczy to dobitnie o bardzo niskiej konkurencyjności na rynku światowym pkz zatrudniających do 9 osób, których – jak wspomniano – jest coraz więcej w strukturze badanej zbiorowości województwa .

Tabela 4. Wartość i struktura obrotów zagranicznych pkz według liczby pracujących w latach 2007–2014 (mln zł)

Lata	Import				Eksport			
	wartość do 9 pracujących	%	wartość 10 i więcej pracujących	%	wartość do 9 pracujących	%	wartość 10 i więcej pracujących	%
2007	332,0	6,8	4 528,4	93,2	537,6	5,9	8 596,8	94,1
2008	372,6	6,4	5 483,7	93,6	455,1	4,7	9 162,6	95,3
2009	551,8	8,6	5 894,7	91,4	630,8	6,3	9 460,8	93,7
2010	504,6	8,0	5 784,4	92,0	446,9	4,1	10 582,5	95,9
2011	573,3	6,7	8 047,5	93,3	424,0	3,3	12 432,1	96,7
2012	1 283,2	13,9	7 955,3	86,1	804,5	5,5	13 741,6	94,5
2013	871,7	7,5	10 809,6	92,5	827,5	5,3	14 920,9	94,7
2014	420,1	5,5	7 252,6	94,5	841,4	5,8	13 696,5	94,2

Źródło: obliczenia własne na podstawie *Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym*, GUS, Warszawa, za odpowiednie lata.

Największy odsetek pkz był zaangażowany w wymianę wyrobów przemysłu przetwórczego, ale ich udział w tej sekcji wykazywał tendencję spadkową (większą

w przywozie, bo z 76,3% w 2008 r. do 63,9% w 2014 r., a mniejszą w wywozie, gdyż odpowiednio z 83,3% do 80,7%). Tendencje te ilustrują dane zawarte w tabeli 5.

Tabela 5. Struktura wartości obrotów zagranicznych pkz według wybranych sekcji PKD w latach 2008–2014

Lata	Procent liczby pkz importujących					Procent liczby pkz eksportujących				
	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E
2008	1,5	76,3	21,8	18,6	2,6	1,6	83,3	15,1	6,0	6,7
2009	1,3	67,2	27,9	19,5	1,5	1,8	82,8	15,3	6,0	6,8
2010	1,3	70,9	25,1	19,2	3,5	1,3	73,9	24,8	7,4	5,3
2011	1,0	71,5	27,0	19,7	3,1	1,0	83,8	15,1	7,2	5,1
2012	0,9	68,3	29,9	17,9	9,3	2,1	79,8	18,0	7,5	5,4
2013	3,8	65,6	24,7	18,7	4,6	1,5	80,3	18,2	8,0	4,8
2014	0,8	63,9	35,1	23,7	8,8	1,7	80,7	17,5	5,1	6,2

A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,

B – przemysł przetwórczy,

C – usługi ogółem, w tym: D – handel, naprawa pojazdów, E – transport i gospodarka magazynowa.

Źródło: obliczenia własne na podstawie *Działalność gospodarcza podmiotów w województwie zachodniopomorskim*, Urząd Statystyczny w Szczecinie, Szczecin, za odpowiednie lata.

Zdecydowanie mniejsze było zaangażowanie pkz w handel usługami, ale ich odsetek zarówno w imporcie, jak i eksporcie, zwiększał się. W przywozie wzrósł aż o 13,3 pkt proc., natomiast w wywozie tylko o 2,4 pkt proc. Do wzrostu odsetka pkz realizujących obroty usługami na rynku światowym przyczyniał się głównie import usług handlowych i naprawy pojazdów samochodowych, a w eksporcie niemal w równym stopniu wyżej wymieniona sekcja jak i transport i gospodarka magazynowa.

Symboliczny był natomiast odsetek pkz realizujących obroty surowcami. W imporcie stanowił średnio około 1%, a w eksporcie na ogół nie przekraczał 2%. Przyczyną ukazanych tendencji zarówno w strukturze obrotów zagranicznych pkz według wybranych relacji PKD, jak i według klas wielkości podmiotów, była zmiana struktury napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski, z tendencją do wzrostu odsetka sektorów usługowych kosztem przetwórstwa przemysłowego (Chojna, 2010, s. 259–260) oraz sektora surowcowego.

3. Wpływ podmiotów z kapitałem zagranicznym na wymianę zagraniczną województwa zachodniopomorskiego

Wyrazem zaangażowania badanej zbiorowości w realizację obrotów z zagranicą jest ich udział w całości wymiany województwa. Do końca 2013 roku wskaźnik ten charakteryzował się tendencją rosnącą, osiągając zarówno w imporcie, jak i eksporcie ponad 85% (por. tab. 6). W roku następnym (2014) zmniejszył się jednak do 79,4% w przywozie i aż 58% w wywozie. Główną przyczyną tego zjawiska było prawie ośmioprocentowe zmniejszenie wartości eksportu pkz i trzydziestopięcioprocentowe importu, a utrzymywanie się na zbliżonym poziomie obrotów województwa zachodniopomorskiego (por. tab. 3 i 7).

Tabela 6. Udział podmiotów z kapitałem zagranicznym w obrotach i saldzie województwa zachodniopomorskiego w latach 2005–2014 (%)

Lata	Eksport	Import	Saldo
2005	62,7	50,9	94,4
2006	65,4	53,4	104,3
2007	75,0	55,6	124,6
2008	72,2	57,0	123,0
2009	74,6	66,0	97,1
2010	75,6	58,0	121,0
2011	73,0	61,9	115,1
2012	82,3	66,8	137,9
2013	85,2	85,8	83,3
2014	79,4	58,0	135,7

Źródło: obliczenia własne na podstawie *Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym*, GUS, Warszawa, za odpowiednie lata; Izba Celna w Warszawie 2014 i 2015.

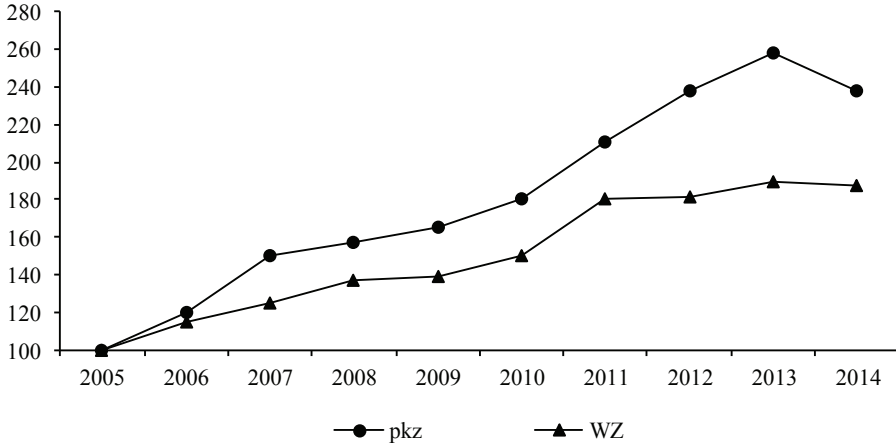
Tabela 7. Wartość i dynamika obrotów województwa zachodniopomorskiego w latach 2005–2014

Lata	Eksport	Import	Dynamika 2005 = 100%	
	mln zł		eksport	import
2005	9 743,8	7 097,9	100,0	100,0
2006	11 148,5	8 535,0	114,4	120,2
2007	12 177,5	8 747,7	125,0	123,2
2008	13 324,7	10 265,7	136,8	144,6
2009	13 525,8	9 773,2	138,8	137,7
2010	14 589,1	10 672,5	149,7	150,4
2011	17 616,5	13 935,3	180,8	190,3
2012	17 674,7	13 826,7	181,4	194,8
2013	18 488,2	13 607,7	189,7	191,7
2014	18 298,2	13 228,8	187,8	186,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Celnej w Warszawie, Warszawa 2014 i 2015.

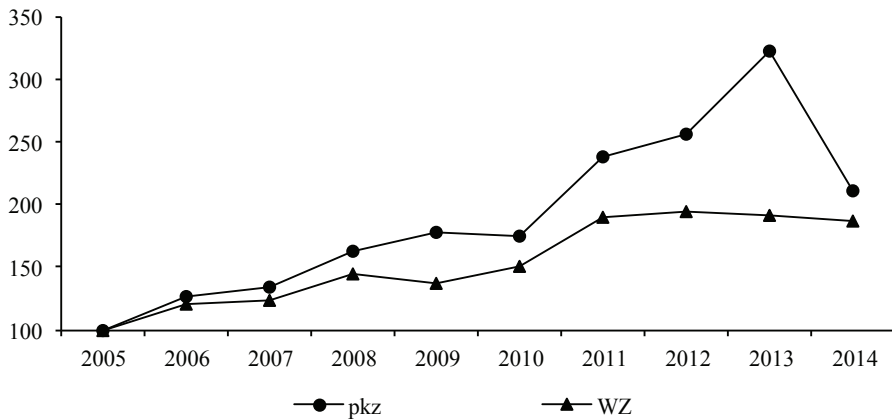
Aktywność pkz w realizacji zakupów i sprzedaży wyrobów na rynku światowym była zatem podstawowym czynnikiem dynamizującym wymianę ogółem WZ. Jak już sygnalizowano, w latach 2005–2014 średnia wartość ich eksportu rosła o 10,1% rocznie, a importu o 8,7%, natomiast dla całego województwa odpowiednie tempa wzrostu kształtowały się na niemal jednakowym poziomie i wynosiły 7,25% i 7,16%. Różnice na niekorzyść WZ były od 2011 roku większe w imporcie, a mniejsze w eksporcie (por. wykres 1), co dowodzi, że badane podmioty miały od tego okresu większy wpływ na dynamizację importu województwa niż eksportu. Należy to łączyć z rozwojem wymiany wewnątrzgałęziowej w badanej zbiorowości, w jej eksporcie ogółem udział wywozu do jednostki macierzystej i jednostek powiązanych kapitałowo kształtował się od 2009 roku w granicach 13,7–22,3%, natomiast w przywozie od 13,7% do 39,5% (*Działalność gospodarcza...*, za odpowiednie lata, tab. 23). Pkz, funkcjonujące w sieciach korporacji międzynarodowych, dążyły bowiem do osiągnięcia korzyści z rozwoju fragmentaryzacji łańcucha produkcyjnego (Świerkowski, 2011; Ambroziak, 2015, s. 267 i nast.). Dostawy eksportowe realizowały w ramach kierunków i priorytetów wyznaczonych przez spółki – matki, natomiast zakupy importowe z pominięciem, ze względu na niską jakość produkcji lokalnej miejscowych producentów.

Wykres 1. Dynamika eksportu pkz i województwa zachodniopomorskiego w latach 2005–2013 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabel 3 i 7.

Wykres 2. Dynamika importu pkz i województwa zachodniopomorskiego w latach 2005–2013 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie tab. 3 i 7.

PKZ odgrywały również bardzo dużą rolę w kształtowaniu bilansu handlowego WZ. Wprawdzie wartość eksportu zarówno badanej zbiorowości, jak i województwa była w analizowanym dziesięcioleciu wyższa od wartości importu, jednak osiągnięte nadwyżki były różne. W przypadku pkz dodatnie saldo wymiany z zagranicą wynosiło w 2014 roku 6,9 mld zł, podczas gdy w 2005 – 2,5 mld zł, zwiększyło się zatem 2,7 razy. W analogicznym okresie nadwyżka WZ wzrosła z 2,6 mld zł do 5,1 mld zł, czyli o 1,9 razy. W rezultacie pkz generowały tylko w trzech latach od 83% do 97% dodatniego salda w wymianie województwa ogółem, w pozostałych zaś aż od około 104% do 138% (por. tab. 6). Wskazuje to, że podmioty krajowe w województwie osiągały w obrotach z zagranicą głównie deficyt, który pkz spektakularnie finansowały.

Podsumowanie

Z przeprowadzonej analizy wynika, że aktywność zlokalizowanych w województwie pkz realizujących wymianę z zagranicą rosła, ale więcej było ich w imporcie niż eksporcie. W strukturze podmiotów, według klas wielkości, małał udział zatrudniających 10 i więcej osób, natomiast według wybranych sekcji PKD zwiększał się odsetek w handlu usługami, małał w wymianie wyrobów przemysłu przetwórczego, a wręcz symboliczny był w obrotach usługami.

Zaangażowanie badanej zbiorowości mierzone wartością i dynamiką obrotów wykazywało również tendencję rosnącą, ale większą w eksporcie niż imporcie. Wartość wymiany zdominowały pkz zatrudniające 10 i więcej osób oraz wyroby przemysłu przetwórczego, ponieważ udział obrotów usługowych był 2–3 razy mniejszy w imporcie i aż 4–5 razy w eksporcie, a surowcami wręcz symboliczny, szczególnie w przywozie.

Badana zbiorowość, mimo iż niewielka w porównaniu z ogólną liczbą jednostek gospodarujących w regionie, miała bardzo duży wpływ na jego wymianę zagraniczną. W eksporcie udział pkz w całym dziesięcioleciu wynosił od około 63% do ponad 85%, natomiast w imporcie od 51% do blisko 86%. Pkz dynamizowały zwłaszcza przywóz, gdyż rozwijając fragmentaryzację łańcucha produkcyjnego, rezygnowały z niskiej jakości zaopatrzenia lokalnego. Przyczyniały się również do wypracowania nadwyżki w bilansie handlowym, bowiem w 7 z 10 badanych lat generowały od 104% do 138% jej wartości w obrotach WZ.

Literatura

- Ambroziak, Ł. (2015). *Wpływ fragmentaryzacji produkcji na polski handel zagraniczny maszynami i urządzeniami, Inwestycje zagraniczne w Polsce 2012–2014*. Warszawa: Instytut Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktury.
- Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów*. (2010–2015). Gdańsk: Instytut Badań nad Gospodarką.
- Chojna, J. (2010). *Firmy z kapitałem zagranicznym w eksporcie usług*. W: *Inwestycje zagraniczne w Polsce, XX raport jubileuszowy*. Warszawa: Instytut Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktury.
- Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym*. (2005–2015). Warszawa: GUS.
- Misala, J. (2011). *Międzynarodowa konkurencyjność gospodarki narodowej*. Warszawa: PWE.
- Nakoneczna-Kisiel, H. (2011). Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w województwie zachodniopomorskim. *Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa*, 12.
- Nakoneczna-Kisiel, H. (2015). Rola podmiotów z kapitałem zagranicznym w gospodarce województwa zachodniopomorskiego. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 857, Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania*, nr 41, t. 3.
- Świerkowski, J. (red.) (2011). *Strategia przyciągania i utrzymania BIZ dla województwa łódzkiego*. Pobrano z: [www.strategia_sec.pdf](#)

COMPANIES WITH FOREIGN CAPITAL AND FOREIGN TRADE OF WESTERN POMERANIAN VOIVODESHIP ECONOMY

Abstract

The purpose of the paper is identification of involvement of companies with foreign capital in a foreign trade and their role in development of foreign trade of Western Pomeranian Voivodeship. The paper is divided into three parts. The first one analyse the number of exporting and importing enterprises with foreign capital broken down by size class and chosen NACE sections, the second part contains statistical analysis of trends observed in value and dynamics of trade of analysed entities and the third part describes the role of companies with foreign capital in development of foreign trade of Western Pomeranian Voivodeship.

Results of the original research confirmed that activity of enterprises with foreign capital was growing but in particular size classes of companies and NACE sections it was different. Nevertheless their influence on development of foreign trade of Western Pomeranian Voivodeship is invaluable, despite the of symbolic participation in total number of economic entities of voivodeship.

Translated by Ewa Bilewicz

Keywords: entities with foreign capital, Western Pomeranian Voivodeship, foreign trade

Kod JEL: F41